

A magyarországi horvát hagyományokat őrzi és terjeszti

Szávai József, a Tanac Néptáncgyűttes alapítója és vezetője

Volt már kézilabdakapus, járt szőlész-borász osztályba is, s még fizikát is tanított. Kalandos életéről és a sikeres táncgyűttesről mesélt lapunknak.

Dittrich Éva felvételei

– *Mikor és milyen apropóból jött létre a táncgyűttes?*

– 1988-ban alakult a Tanac Néptáncgyűttes, szeretnénk volna egy kicsit másképp bemutatni a Pécsen és környékén élő horvátok néphagyományait. Célunk elsősorban a táncok gyűjtése, bemutatása és megőrzése volt.

– *Elég kiterjedt az egyesület tevékenysége.*

– Igen, elég széles a skála. A pécsi horvát iskolában működnek gyermekcsoportok, év közben heti egy alkalommal tanítjuk őket. Ezenkívül van egy fellépő együttes, akik heti kétszer szoktak próbálni a Zsolnay Negyedben, s rengeteg helyre hivatalosak 1988 óta. Van egy veterán csapatunk is, akik egykori táncosokból tevődnek össze, ők időnként ellátogatnak hozzánk. Működnek még táncházak, gyakran a Színház téren gyűlünk össze, ilyenkor sokan csatlakoznak hozzánk táncolni.

– *Úgy tudom, könyveket is adnak ki.*

– Így van, ez lényeges dolog. Több könyvünk megjelent már a népviseletekről, melyekhez Körtvélyesi László és jómagam készítjük a fotókat. Magának az egyesületnek van egy jelentős ruhatára eredeti népviseletekből. Nagyon vigyázunk rájuk, hiszen van köztük több mint száz éves ruha is. Ezeket csak kivételes alkalmakkor szoktuk használni. Most készül a harmadik könyv, ezek az interneten is megtalálhatók egyébként.

– *Hogyan került kapcsolatba a táncsal?*

– Az akkori barátnóm vitt magával egyszer egy táncházba Pécsen, ahol fantasztikus volt a hangulat. Ezután többször is ellátogattunk, s egyszer odajött hozzám a táncház vezetője, aki felajánlotta, hogy legyenek a táncgyűttes tagja. Nagyon izgatott voltam, azonnal igent mondtam. Sajnos nem tudtam rögtön kezdeni a katonaság miatt, így két év múlva lettem hivatalosan is tagja a Baranya Táncgyűttesnek.

– *Mindig is ez érdekelte?*

– Nos, elég cifra volt az életem a tánc előtt. Általános iskola után a Széchenyi István Gimnáziumba jelentkeztem szőlész-borász osztályba itt Pécsen. Fél év elég is volt belőle, átjelentkeztem matematika-fizika osztályba, később a tanárképzőn és az ELTE-n is ezt a szakot végeztem el. Érdekel a pszichológia is, de még a kézilabdacsapatba is bekerültem kapusként, ahol hat évig játszottam. Végül a barátnómnek köszönhetően leragadtam a néptáncnál.

Szávai József 1953-ban született Pécsen, családja csak negyedrész volt horvát. A Pécsi Tanárképző Főiskolán matematika-fizika szakon végzett – később fizikából az Eötvös Loránd Tudományegyetemen is lediplomázott. Tanított néhány évet, majd a Pécsi Orvostudományi Egyetemen volt orvosi fizikus. A Tanac Néptáncgyűjtést barátaival alapították, ekkortól sajátította el igazán a horvát kultúrát.

– *Idén is megtartják a Nemzetközi Horvát Fesztivált?*
 – Tavaly rendeztük a huszadik fesztivált. Az „Is-ten hozott, kedves vendég!” Nemzetközi Horvát Fesztiválon 1988 óta több mint száz településről, 4000 szereplő vett részt. Úgy döntöttünk, idén pihe-nünk egy kicsit, de természetesen lesz még alkalom a fesztiválózásra a jövőben is.

Pauska Petra
 Forrás: bama.hu

Lőkös István akadémikus magas rangú horvát kitüntetést vehetett át

Miként azt már annak idején hírül adtuk, Mladen *Andrić*, Horvátország magyarországi nagykövete februárban, a budapesti horvát nagykövetség épületében a Horvát Köztársaság elnöke, Kolinda *Grabar-Kitarović* asszony megbízásából ünnepélyes keretek között több kitüntetést is átadott magyar állampolgároknak. Azon az eseményen *dr. Lőkös István* akadémikus, irodalomtörténész, szlavista, nyugalmazott egyetemi tanár, az irodalomtudományok doktora, a Zágrábi Egyetem hungarológiai tanszékének vendégprofesszora egészségügyi okokból nem tudott megjelenni, így számára az elismerés átadására csak jóval később, felépülése után kerülhetett sor.

Mladen *Andrić* a Horvát Köztársaság államisága, valamint ötéves európai uniós tagsága ünnepségén, a Hadtörténeti Intézetben és Múzeumban 2018. június 18-án, magasrangú magyar és horvát közéleti személyek jelenlétében nyújtotta át neki a Horvát Köztársaság elnöke által adományozott – Marko *Marulić* arcképével díszített – Horvát Hajnalcsillag Érdemrendet.

Mint azt a Horvát Nagykövetség munkatársa, Ádám *Melinda* ismertette, a most kitüntetett *dr. Lőkös István* nemcsak a Magyar Tudományos Akadémia tagja, hanem a Horvát Tudományos és Művészeti Akadémia levelező tagja is. Horvát és magyar nyelven mintegy harminc kötete jelent meg eddig. Tudományos munkásságának túlnyomó részét a horvát és a magyar irodalom szövevényes kapcsolatainak szentelte, Kutatásai eredményét tanulmányok, kritikák, esszék, cikkek, szerzői kötetek és fordítások formájában tette közzé. Ő volt az első, aki magyar nyelven megírta a horvát irodalom történetét, s magyarra fordította Marko *Marulić* *Judita* és *Suzana* című műveit. Írt a horvát irodalom nagyjairól, *Miroslav Krležáról*, *Ksaver Sandor Đalskiról* és *Anton Gustav Matošról* is. Három ízben is neki ítélték a Horvát Írószövetség *Davidias-díját*, valamint 2003-ban a horvát kultúra nemzetközi népszerűsítéséért az *INA-díjjal* is elismerték.

Gohér Krisztina